ԵՐԵՔՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 653 — ՇԱԲԱԹ — 15 — ՕԳՈՍՏՈՍ 1864

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Մեճիտիէ.
Վեցամսեայ 3 1/4 ,, ,,
Մէկ ծանուցումը տողին 2 ղուրուշ է
Ստորագրութիւնները կանխիկ են:
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյ 1ին եւ 15ին կըսկսին :

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

Դուրս երթալիք լրագիրներուն նամակին ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն Խմբագրին պիտի ուղղուի. եւ առանց նամակի ծախքը խըրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՊՈՐՍԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ
ՀԵՌԱԳԻՐԱՒՈՐ

Լոնտրա 24 օգոստոս
Օսմ. Քօնսօլիտէ՝ 50 3/4 50 5/8
Օսմ. փոխառութիւն 1858ի՝ 72 72 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1862ի՝ 69 3/4 70 1/4

Փարիզ 25 օգոստոս
Օսմ. Քօնսօլիտէ՝ 50 5/8 50 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1863ի՝ 337 50
Օսմ. Պանքա՝ 677 50.

Լոնտրա 25 օգոստոս
Օսմ. Քօնսօլիտէ՝ 50 1/2 50 3/4
Օսմ. փոխառութիւն 1858ի՝ 72 72 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1862ի՝ 69 3/4 70 1/4

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Քաղաքական աշխարհն այս օրերս զբաղմունքէ դադրած ըլլալու է. վասն զի նշանակութեան արժանի դէպք մը չկայ.

Տանիմարքայի եւ գերմանական տէրութեանց մէջ ըլլալիք խաղաղական բանակցութիւններն ալ դեռ չեն սկսած, որովհետեւ Տանիմարքայի լիազօր դեսպաններուն սպասած հրահանգները դեռ Վիեննա չեն եկած, բայց քիչ օրէն հասնելնին կը յուսացուի. Տանիմարքայի Թագաւորն ամեն ջանք ՚ի գործ կը դնէ բանակցութեանց գործը դիւրացընելու եւ վերջնական հաշտութիւն մը ձեռք բերելու համար, որպէս զի իւր կլաւէր տէրութեան մնացորդը փրկէ.

Գերմանիոյ մանր տէրութեանց եւ Պրուսիոյ կառավարութեան մէջ ծագած անհամաձայնութիւնը կը շարունակէ.

Կերեւի թէ Պրուսիա Գերմանական դաշնակցութեան անուամբն եւ անոր շահուց պաշտպանութեանը համար սկսած պատերազմին արդիւնքն իր սեփական շահուցը ծառայեցընելու դիտումն միտք մը ունի. Ռանտսպուրկի գրաւումն եւ իր նաւատորմին մէկ մասը Քիէլ դրկելը շատերուն համար յայտնի նշան մ'են որ յիշեալ տէրութիւնը կարեւոր բաժին մ'ուզեն պիտի հանէ Տանիմարքայի կողոպուտէն.

Քիէլի նաւահանգիստն հիւսիսային ծովուն առաջին կայանն է պատերազմական մեծամեծ նաւուց համար, եւ կրնայ դիւրութեամբ մեծ նաւատորմիղներ պատսպարել. Պրուսիա, որ հիւսիսային ծովուն մէջ նաւահանգիստ չունենալուն համար ծովային զօրութեան կողմանէ խիստ ետ մնացած է, Քիէլի նաւահանգիստը ձեռք անցունելուն պէս կրնայ իր ծովային զօրութիւնն ընդարձակել. Կը մնայ տեսնել, թէ Գերմանիոյ միւս տէրութիւնները, մանաւանդ Անգղիա ու Գաղղիա այնպիսի մեծ օգուտ մը դիւրաւ մարսել կուտա՞ն Պրուսիոյ.

Վիեննայէն լուր կուտան թէ Պրուսիոյ Թագաւորն օգոստոս 20ին Վիեննա կ'սպասուի, ուր քանի մ'օր կենալու միտք ունի.

Սպանիոյ Թագուհւոյն կենակից Ֆրանչիսկոս Թագաւորն օգոստոս 16ին Սէն Քլու հասաւ, եւ մեծ պատուով ընդունուեցաւ Վ. Նաբոլէոն կայսրէն. Օգոստոս 19ին Փարիզի Մարսեան դաշտին մէջ կայսրը մեծ զօրահանդէս մ'ըրաւ ՚ի պատիւ յիշեալ Թագաւորին.

Վարշաւայէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ յիշեալ քաղաքին մէջ մեծ պատրաստութիւններ կըլլան Ռուսաց Վ. Աղեքսանդր կայսրն ընդունելու, որ օգոստոսի վերջերը Շվալոսի քաղաքն երթալու միջոցին հոն պիտի հանդիպի եղեր.

Լեհաստանի մէջ ալ յոյս կայ որ պաշարման վիճակը քիչ մը կը թեթեւնայ եւ մասնական թողութիւն մը կը շնորհուի.

Վարշաւայի պաշտօնական լրագիրը մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ Լեհացւոց կազմած ազգային գաղտնի կառավարութեան վրայ, որ երկար ժամանակ Ռուսաց ոստիկանութեան խուզարկութիւններն ՚ի դերեւ հաներ էր.

Վերջին ժամանակներս քննուած բանտարկեալներու խոստովանութիւններէն իմացուեր է որ Լեհաստան ութ նահանգի կամ գաւառական կառավարութիւններու բաժնուած է եղեր, եւ ամեն մէկուն մէջ մէկ մէկ կառավարիչ կան եղեր. Գործադիր իշխանութիւնը հինգ կամ վեց պաշտօնեաներու յանձնուած է եղեր, որոնք մինչեւ 1863 հոկտ. 30՝ Վարշաւայի Ժիմնազ ըսուած վարժարանին դահլիճներուն մէկուն մէջ կը գումարուին եղեր, եւ վարժարանին անօրէնն ալ նոյն կառավարութեան անդամ է եղեր. Հոկտ. 30էն ետեւ շաքարագործի մը խանութին ետեւի սենեակը կը գումարուին եղեր. Նոյն կառավարութեան պատգամաւորները կամ սուրհանդակները մեծ մասամբ կանայք են եղեր. բայց կազմակերպեալ ընդարձակ թղթատարութիւն մ'ալ ունին եղեր որ շատ անգամ Ռուսիոյ կառավարութեան թղթատարներէն առաջ կը հասնին եղեր տէրութեան զանազան քաղաքները. Այն ազգային գաղտնի կառավարութեան անդամներէն շատը բռնուելով կախուեցան. Միայն երկուքը կամ երեքը յաջողեցան օտար երկիր փախչելու. Այս վերջիններէն մէկը եկեղեցական է, որ արտաքին գործոց պաշտօնը կը վարէ եղեր.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Թիֆլիզի Օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Պէրթէֆ էֆէնտին Վիեննայի ընդ. հիւպատոս անուանեցաւ.

Շիրազի Օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Լուի Ռօզեր էֆէնտին Քօրֆուի ընդ. հիւպատոս անուանեցաւ:

Արտաքին գործոց թարգմանատան անդամներէն մեծապատիւ Յարութիւն էֆէնտին Թիֆլիզի Օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ.

Նոյն դիւանատան անդամներէն Տանիշ էֆէնտին ալ Շիրազի հիւպատոս անուանեցաւ.

Եանեայի կուսակալ Վսեմ. Հիւսնի փաշան Ռումէլիի գաւառին կուսակալ անուանեցաւ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՑ

Չորս տարիէ ՚ի վեր ազգին ուշադրութիւնը գրաւող Ս. Երուսաղէմի Պատրիարքի ընտրութեան խնդիրը վերջապէս երէկ լուծուեցաւ ազգային Ընդհանուր ժողովով.

Այս ամենակարեւոր եւ փափուկ խնդրոյն վրայ մեր մասնաւոր դիտողութիւններն յաջորդ թիւերնուս թողլով, կը փութանք միայն երէկուան Ընդհանուր ժողովոյ նիստին եւ անոր արդեանցը վրայ խօսիլ.

Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր ըրած վերջին հրաւէրին ազգային Երեսփոխանաց ամենամեծ մասին լսելի ըլլալով, երէկ՝ ժամը վեցին՝ 80 երեսփոխանաց ներկայութեամբ նիստն բացուեցաւ Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ միջին տաճարին մէջ ընդ նախագահութեամբ Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հօր եւ ատենադպրութեամբ վսեմափայլ Ագրօ էֆէնտիի. Նախորդ նիստին ատենագրութիւնը կարդացուելէ եւ առանց դիտողութեան ընդունուելէ ետեւ, Ս. Երուսաղէմի Պատրիարքական ընտրութեան խնդիրը բացուելով, Սահմանադրութեան 23րդ յօդուածին համեմատ՝ Ս. Յակոբեանց պատուարժան Միաբանութեան կողմանէ եկած ընտրելեաց ցուցակէն Խառն ժողովոյ որոշած երեք ընտրելեաց յայտագիրը կարդացուեցաւ, եւ նոյնպէս առանց դիտողութեան մեծագոյն մասամբ ընդունուեցաւ.

Միայն մեծապատիւ Սուրէնեան Յովհաննէս էֆէնտին երեք ընտրելեաց որոշման մասին դիտողութիւն ըրաւ թէ Սահմանադրութեան մէջ նոյն ընտրելեաց որոշումը քուէարկութեամբ ըլլալու խօսք չկայ.

Այս դիտողութեան պատասխան տըւաւ Ընդ. ժողովոյ ատենադպիր մեծապատիւ Օտեան Գ. էֆէնտին, եւ բացատրեց որ սահմանադրապէս կատարուած ամեն ընտրութեանց կանոնն ու ապահովագոյն միջոցը քուէարկութիւնն ըլլալով, բնաւ որ եւ է դիտողութեան տեղի չկար այնպիսի որոշման մը համար՝ որ Կրօնական եւ Քաղաքական Խառն ժողովոյ համախոհութեամբն ու մանրամասն քննութեամբն եղած էր.

Այս բացատրութիւնն ընդհանուր համաձայնութեամբ ընդունուեցաւ, եւ հետեւաբար ատենապետ էֆէնտին՝ թէ՛ Խառն ժողովոյ ներկայացուցած եւ թէ՛ Ս. Յակոբեանց միաբանութեան ղըկած ցուցակներուն մէջէն գաղտնի քուէարկութեամբ Պատրիարք մ'ընտրել առաջարկեց, եւ անմիջապէս քուէարկութիւն եւ քուէհամար ըլլալու համար քննիչ ընտրուեցան՝

Կրօնական դասէն

Գեր. Յովհաննէս եպիս. Կապուտիկեան
» Ներսէս եպիս. Վարժապետեան
» Յովհաննէս վարդապետ Մէթեան
» Տ. Յովհաննէս Հինքեարպէյէնտեան.

Աշխարհականներէն

Վսեմ. Գէորգ պէյ Երամեան
» Յովհաննէս պէյ Տատեան
Մեծ. Յակոբ աղա Նորատունկեան
» Յակոբ աղա Մուպահեաճեան.

Յետոյ երեսփոխանաց քուէն ուղղուեցաւ այբուբենի կարգաւ, եւ մի առ մի քուէտուփը ձգուելէ ետեւ՝ քուէհամարի գործողութիւնը կատարեցաւ, որուն արդիւնքն եղաւ հետեւեալը.

Քուէ

48 Գեր. Տ. Եսայի վարդապետ Կարապետեան
30 « Սահակ եպիս. Պատրիարքական փոխանորդ Ս. Երուսաղէմի
1 » Յակոբ եպիսկոպոս
1 » Սիմէոն վարդապետ Սեֆէրեան.

Եւ որովհետեւ քուէարկուաց թիւն էր 80, ուստի Գեր. Եսայի վարդապետը քուէից բացարձակ առաւելութիւն ստացած ըլլալով, սահմանադրապէս Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարք հրատարակուեցաւ, եւ այս ընտրութեան հաստատութեանը համար՝ առ Բ. Դուռն պէտք եղած հանրագիրն անմիջապէս գրուելով՝ բոլոր երեսփոխաններէն ստորագրուեցաւ. Կրօնական ժողովն ալ անմիջապէս որոշեց որ նորընտիր Ս. Պատրիարքն յառաջիկայ կիրակի առաւօտէն սկսեալ յիշատակուի Ս. Պատարագի մէջ.

Այս ամենակարեւոր ընտրութեան գործը կատարուելէ ետեւ, ատենապետ էֆէնտին առաջարկեց որ Սահմանադրութեան 48դ յօդուածին համեմատ Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովները Խառն ժողով կազմելով՝ ազգային վանօրէից համար պէտք եղած կանոնադրութիւնը պատրաստեն եւ ազգային Ընդհանուր ժողովոյ ներկայացընեն.

Այս միջոցին առաջարկող եղաւ որ նախորդ Քաղաքական ժողովոյ կազմել ուզած Օրէնսդրական ժողովին պէս յանձնաժողով մը կազմուի, եւ ազգային բոլոր խորհրդոց եւ հոգաբարձութեանց պէտք եղած ներքին կանոնները խմբագրելու գործն անոր յանձնուի. Սակայն ատենապետ էֆէնտին եւ ուրիշներ պատասխանեցին թէ ամեն ժողով եւ խորհուրդ իրաւունք ունի եւ պարտական է իր ներքին բարեկարգութեան կանոնը խմբագրելու եւ Քաղաքական ժողովոյ միջոցաւ Ընդ. ժողովոյ վաւերացմանը ներկայացընելու.

Յետ այսորիկ մեծապատիւ Սերվիչէն էֆէնտին նախընթաց Ընդ. ժողովոյ ատենադպրութեան խնդրոյն եւ ուրոյն դէմ ըրած բողոքը նորոգեց երկար բացատրութիւններով, որուն մի առ մի պատասխանեց ատենադպիր Մեծ. Օտեան էֆէնտին. Ժողովն այս երկու մեծապատիւ անձանց վրայ ունեցած համարումն ու վստահութիւնը յայտնելով, Վսեմ. ատենապետ էֆէնտիին իրաւարարութեանը յանձնեց այս խնդրոյն կարգադրութիւնը. !

Ատենապետ էֆէնտին ատեանը գոցելէ առաջ կարեւոր խնդիր մ'ալ առաջարկեց. այն է գաւառական Երեսփոխանաց

ընտրութեան գործը՝ որ մինչեւ հիմա կատարուած չըլլալով, օրինաւոր Ընդհանուր ժողով գումարելու արգելք ըլլալէ զատ՝ գաւառաց կողմէն ալ արդարացի գանգատողութեանց առիթ եղած է։

Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Բարունակ պէյը պատասխանեց թէ նորընտիր Քաղաքական ժողովն արդէն իր խորին ուշադրութիւնը նուիրած է այս խնդրոյն, եւ Սահմանադրութեան Գործադիր յանձնաժողովն ալ տեղեկագիր մը կը պատրաստէ որ մօտ օրէն Քաղաքական ժողովին պիտի ներկայացընէ։ Նիստը գոցուեցաւ ժամ 8ին։

Ազգային Ս. Փրկչի հիւանդանոցի պատուարժան Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ մեզ, թէ անցեալ յուլիս ամսոյ մէջ հետեւեալ նուէրներն եղած են յիշեալ ազգային հաստատութեան.

600 ղրշ. շաքարագին՝ մեծայարգ Յոհաննէս աղա Պօյաճեան։
500 » լուբիա գնելու համար՝ մեծայարգ Տիգրան աղա Համամճեան։
100 » լուբիա գնելու համար՝ բարեպաշտ ոմն։
500 » լուբիա գնելու համար՝ բարեպաշտ ոմն։

Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ մեզ նաեւ թէ լրագրոյս 648 թուոյն 'ի պաշտօնէ ծանուցուած 5000 ղուրուշը՝ որ Մինասեան մեծապատիւ Մկրտիչ աղայի ձեռամբ ազգային Պատրիարքարանի յանձնուած էր 'ի նպաստ Ս. Փրկչի հիւանդանոցին, Հոգաբարձութիւնը դեռ չէ ընդունած։

Դարձեալ լրագրոյս 646 թուոյն մէջ նամակաւ մը յիշուած Գափամաճի Մ. Նշան աղա Ագամեանի ըրած 15000 ղուրուշի դրամական կտակը ոչ նիւթապէս Հոգաբարձութեան տրուած է, եւ ոչ իսկ 'ի պաշտօնէ ծանուցուած է իրենց. հետեւաբար կը խնդրէ Հոգաբարձութիւնը՝ որ 'ի շինութիւն նոյն ազգասէր կտակողին եւ համօրէն ազգին՝ հրատարակենք թէ այս մասին ալ ամենեւին տեղեկութիւն մը չէ ունեցած եւ հետեւապէս անմեղադրելի կը համարուի Հոգաբարձութիւնը։

Լսածնուս նայելով, Պատրիարքարանի յանձնուած վերոյիշեալ 5000 ղուրուշի գումարը՝ նախորդ Քաղաքական ժողովոյ ատենապետին որոշմամբն ազգային ուրիշ պիտոյից գործածուեր է, առանց նոյն իսկ Տնտեսական խորհրդոյ գիտութեանն ու հաւանութեանը։

Իսկ Գափամաճի Մ. Նշան աղա Ագամեանին կտակը Տնտեսական խորհրդոյ գիտութեամբն եղած ըլլալով, թէ՛ հրատարակել չտալու եւ թէ՛ Հոգաբարձութեան չհաղորդելու պատասխանատուութիւնը նոյն խորհրդին կը վերաբերի։

«Սամաթիոյ թաղին մէջ հաշուեներու քննութեան մ'առթիւ անցեալները ծագած դժբաղդ անհամաձայնութեան 'ի սպառ վերջ տալու համար, ազգային Քաղաքական ժողովոյ կողմանէ պէտք եղած անմիջական տնօրէնութիւններն հաղորդելու գործադրուելու վրայ են, եւ լսածնուս նայելով արդէն յիշեալ թաղին մէջ համբաստութեան ներքեւ չգտնուող չորս պատուարժան ազգայիններէ առժամանակեայ յանձնաժողով մը կազմուեր, եւ Տնտեսական խորհրդոյ ալ հրաման եղեր է որ թաղին հին եւ նոր բոլոր հաշիւները մանրամասնաբար քննելով տեղեկագիրը Քաղաքական ժողովոյ մատուցանէ։

Այս լուրն անցեալ շաբթու Ակլիկիա հանդէսն ալ տալով՝ ըսած էր թէ «Սամաթիոյ մէջ արմուկ մը կայ որ դեռ կը շարունակէ։»

Այս սխալը կը փութանք ուղղել։ Երէկն ամսոյս 2 թուով ատենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած պաշտօնական նամակ մը կը հաստատէ թէ թաղին մէջ խռովութեան հետքն անգամ չկայ։

Ակլիկիային առած սխալ լուրն ուղղելէ եւս հարկ կը համարինք ուրիշ դիտողութիւն մ'ալ ընել։

Ակլիկիա հանդէսն իր նոյն յօդուածին մէջ Սամաթիացիներուն զգաստութեան խրատներ տալէ ետեւ, «յիշեալ թաղեցւոց նոր բռնած ընթացքնուն իրենց պատիւ չբերելը կը յիշէ», եւ «ուր չկայ պատիժ, հոն չկայ օրէնք» ըսուած «իմաստուն» առածին տրամադրութեամբն ազգային ատեաններուն պատժական օրինաց հարկաւորութիւնն զգալի կ'ընէ։

Փափաքելի էր որ Ակլիկիա հանդէսն իր այս պայքարութեան հետեւութեանցը վրայ լաւ խորհած ըլլար։ Վասն զի նախ՝ մեր Ազգին վարչական օրէնքը Սահմանադրութիւնն է. եւ այս օրէնքն ալ պատժական մաս չունի։ Ուրեմն քանի որ «ուր պատիժ չկայ, հոն օրէնք ալ չկայ», եւ քանի որ Սահմանադրութիւնը պատժական մաս չունի, եւ ազգն ալ Սահմանադրութենէ զատ ներքին օրէնք մը չունի, Ակլիկիային ըսածէն բնականապէս կը հետեւի թէ Հայ ազգը ներքնապէս ապօրինաւորութեան կամ անիշխանութեան մէջ է։ Կ'երեւի թէ Ակլիկիան այս հետեւութեան ուշադիր չէ եղած. ինչու որ՝ բաց մե՞չէ թէ ազգը պատիժ չունենալուն համար օրէնք ալ չունի, այլ ազգային օրէնքը պարգեւող իշխանութեան պատժական կանոնները բաւական համարուած են ազգային օրինաւոր վարչութեան եւ օրինաց դէմ ըմբոստ գանցառողներն 'ի զգաստութիւն բերելու։ Հետեւաբար «ուր պատիժ չկայ հոն օրէնք ալ չկայ» առածը բառացի մեր ազգին համար չէ. որովհետեւ ազգն իր առանձին գործոց կարգադրութեանը համար տէրութեան օրինաց պաշտպանութեանն ու հովանաւորութեանը ներքեւ Վարչութիւն մը ունի, որուն կանոնագիրքն է Սահմանադրութիւնը, զոր դարձեալ տէրութիւնը վաւերացընելով շնորհած է ազգիս։ Ըսել է որ նոյն վարչական կանոնաց հակառակողը կամ անսաստողը՝ նոյնիսկ տէրութեան դէմ վարուած եւ հետեւաբար անոր պատժական կանոններուն ենթակայ եղած կ'ըլլայ։

Երկրորդ, եթէ Ակլիկիոյ բառերն պէս Սամաթիացւոց բռնած ընթացքը պատժական օրինաց հարկաւորութիւնն զգալի կ'ընէ ազգային ատեաններուն, ըսել է թէ Սամաթիացիք այնպիսի ընթացք մը բռնած են, որուն հետեւութիւնը Ազգին պատժական օրէնք մը հաստատել պիտի տայ, եւ այն ատեն պիտի ըսուի Հայոց համար թէ Հայ ազգին մէջ ալ պատիժ եւ հետեւաբար օրէնք կայ։ Այս կերպ ընթացք մը՝ այսինքն Հայ ազգին պատժական օրէնք մը հաստատել տալու, կամ որ նոյն է՝ ապօրինաւորութենէ կամ անիշխանութենէ զայն ազատելու պատճառ ըլլալը՝ փոխանակ անպատուութեան չափազանց պատիւ մ'է Սամաթիացւոց, զոր թերեւս յոյժ կամաց տուած է անոնց Ակլիկիա. եւ անշուշտ՝ենք որ եթէ Ակլիկիոյ առարկութիւնն ստոյգ ըլլայ, անոր հետեւութիւնն ալ ստոյգ ըլլալով՝ Սամաթիացիք կերպով մը յորդորուած պիտի ըլլան իրենց հակառակութեանը մէջ յարատեւելու, գոնէ՛ սա յուսով՝ որ հարկաւ ազգին մէջ պատիժ հաստատուած ժամանակ Ակլիկիա ալ անմասն չըլլար անկէ, երբ մեծ թաղի մը մէջ խաղաղութիւն տիրած ատեն արմուկ կը տեսնէ, եւ խռովութեան դադրիլը փոխանակ մատչելու՝ կրկին արծարծելու առիթ կուտայ թերեւս ակամայ։

Մինչեւ ցարդ ըսածնիս Ակլիկիոյ ըսածին անդրադարձն է. իսկ Սամաթիոյ խնդրին ի՞նչ էր, ի՞նչ ընթացք բռնած էր, կամ այսուհետեւ ի՞նչ պիտի ըլլայ, զայն չենք քններ. բաւ որում Սամաթիային եւ ազգային Քաղաքական ժողովոյ գիտնալիք բանն է. եւ եթէ Ակլիկիա զանոնք խմբագրաբար ազգին հաղորդել կուզէ, կրնայ Քաղաքական ժողովոյ արձանագրութիւններն օրինակել. վասն զի, կը ներէ մեզ ըսել, կ'երեւի թէ Սամաթիոյ քաղաքականութեան ներքինը թափանցելու խմբագրական փորձէն դեռ զուրկ է։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ չորեքշաբթի իրիկուն Եմիրկէն Բարձր. Ակիֆ Մուսթաֆա փաշային ծովեզերեայ ապարանքը մեծ կոչունք մ'եղաւ՝ իր որդւոյն Հիլմի պէյին եւ դեսպանաց ներկայացուցիչ Վսեմ. Քեամիլ պէյին աղջկանը ամուսնութեան առթիւ։

Այս կոչունքին ներկայ էին տէրութեան բոլոր բարձրաստիճան նախարարներն եւ Բ. Դրան պաշտօնատարներէն բազմաթիւ անձինք, բաց 'ի բարձրապատիւ Մեծ եպարքոսէն՝ որ սգաւոր ըլլալուն պատճառաւ՝ միայն կրօնական արարողութեան ներկայ գտնուած է, որն որ հինգշաբթի օրը կատարուեցաւ։

Կըսուի թէ Եգիպտոսի փոխարքայ Բարձր. Իսմայիլ փաշային մայրը՝ Բարձր. Մուսթաֆա փաշային ազգականն ըլլալով, ներկայ գտնուեր է այս հարսնիքին, եւ հարսին մօրը տեղն անցնելով՝ թանկագին ընծաներ տուեր է թէ՛ փեսային եւ թէ՛ հարսին։

— Վերջին օրերս պատահած փոթորիկներուն ժամանակ թէ՛ Սեւ եւ թէ՛ Ճերմակ ծովու մէջ բազմաթիւ նաւաբեկութիւններ եղան։

Կը հաւաստեն թէ միայն Սեւ ծովու մէջ տասը նաւ, իսկ Մարմարայի ծովուն մէջ հինգ նաւ ընկղմեր են. Նոյնպէս Իզմիրի ծոցին մէջ ալ սաստիկ փոթորիկ մ'ելնելով՝ երկու փոքր նաւ ցամաքն ինկեր են։

— Քանի մը տարիէ 'ի վեր ժամանակ ժամանակ մայրաքաղաքէս մինչեւ Ադրիանուպոլիս երկաթուղի մը շինելու խօսքեր կ'ըլլային, բայց մինչեւ ցարդ իրականութիւն գտած չէր։

Մայրաքաղաքիս Թէրճիւմանը Ահվալ լրագրին գրածին նայելով՝ այս օրերս կայսերական հրամանաւ արտօնութիւն տրուեր է հարուստ ընկերութեան մը որ մայրաքաղաքէս մինչեւ Ադրիանուպոլիս երկաթուղի մը պիտի շինէ երեք տարուան մէջ լմնցընելու պայմանաւ, եւ մօտ օրէն ալ շինութեանը ձեռք պիտի զարնուի։

— Սէրէզէն օգոստոս 17 թուով գրուած նամակ մը ծանուցանէ թէ այս տարի յիշեալ նահանգին մէջ բամպակի մշակութիւնն յաջող վիճակի մէջ ըլլալով, կը յուսացուի եղեր որ 30 հազար հակ (պալէա) բամպակ ելնէ։

— Սօֆիայէն կը գրեն թէ անցեալ յուլիս 31էն մինչեւ օգոստոս 4՝ շարունակ սաստիկ ցուրտ հով մը փչելով, գրեթէ չորս օր անկարելի եղեր է առանց վերարկուի նստիլ, եւ այս միջոցին Սօֆիայի մօտակայ լեռներուն վրայ ալ երեք օր շարունակ ձիւն տեղացեր է։

— Աղեքսանդրիոյ լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Եգիպտոսի կառավարութիւնը՝ ինչպէս որ նախընթաց մարտ ամսոյ մէջ յատուկ շրջաբերականաւ մը ծանուցած էր, այս օրերս ալ դարձեալ կը ծանուցանէ թէ անցեալ տարի Նեղոս գետին սարսափելի յորդութեան պատճառաւ եգիպտացորնի հունձքը կորսուելով, ժողովուրդը միայն ցորենով ապրելու ստիպուած էր։ Եւ որովհետեւ այս տարի ալ եգիպտացորենի հունձքն անստոյգ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, եւ թերեւս դարձեալ ժողովուրդը ցորենով ապրելու պիտի ստիպուի, ուստի մինչեւ յառաջիկայ հոկտեմբեր 9՝ Եգիպտոսի երկրէն ցորեն եւ ալիւր դուրս հանելը կարգելու, եւ օտար երկիրներէ Եգիպտոս փոխադրուած ցորենին եւ ալիւրին մաքսն ալ կը վերցընէ։

— Շատ մարդիկ ձեռքերնուն վրայ կամ մարմնոյ մէկ ուրիշ կողմը կոծիծ ունեցած ժամանակնին զայն գտնելու համար այլ եւ այլ միջոցներու կը դիմեն։

Փարիզի գիտութեան ակադեմիային մէջ այս կոծիծներուն համար պարզ դեղ մը գտնուած եւ փորձով օգուտը տեսնուած ըլլալուն, արժան կը համարինք մեր ընթերցողաց ուշադրութեանը յանձնել։

Կոծիծ եղած տեղը սեւ օճառին (սապօն) թանձր հեղուկը քսելու է որով կոծիծը թեթեւ մը կը խորի, եւ յետոյ անոր վրայի կեղեւը ամեն օր հանելով՝ կատարելապէս անյայտ կ'ըլլայ։

— Լոնտրայէն օգոստոս 10 թուով լուր կուտան թէ Անգղիոյ դահաժառանգ Ուալէսի իշխանն ու իշխանուհին՝ որ այս օրերս Սկովտիա կը գտնուին, վերադարձնուն Տանիմարքա պիտի երթան եղեր։

— Վալայէն օգոստոս 13 թուով կը գրեն, թէ Իտալիոյ մէջ գտնուած հանքային իւղի մեթրանոց մը՝ գործաւորի մը անխոհեմութեամբ բռնկելով՝ ահագին հրդեհ մը պատճառեր է, որ երեք օր շարունակ տեւեր է. եղած վնասը վեց հարիւր հազար ֆրանք կը հաշուեն։

— Աթէնքէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ այս տարի Յունաստանի մէջ ցորենի, բամպակի եւ ձիթապտղոյ բերքը խիստ առատ ըլլալուն յոյս կայ, եւ միայն Լիվատիայի ու Ֆթիոտիսի նահանգաց մէջ բամպակի հունձքը 20 միլիոն տրախմի կը հաշուեն։

— Աթէնքէն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ անուանի Լորտ Պայրընի անգղիացի բանաստեղծին դերեզմանը՝ որ Յունաստանի Միսօլոնկի անուն բերդին մէջն է, հինցած ու աւերակ դարձած ըլլալով, Վ. Գէորգ առաջին թագաւորին հրամանաւը պիտի նորոգուի։

— Լրագրոյս նախընթաց թիւերուն մէկուն մէջ հրատարակած էինք թէ անցեալ տարի Աւստրիոյ կայսրութեան երկիրներուն՝ մանաւանդ Հունգարիոյ մէջ՝ չափազանց երաշտութիւն տիրած ըլլալով՝ ժողովուրդը սաստիկ մեծ նեղութիւններ կը կրէ եւ մինչեւ անգամ քանի մը տեղ ծառոց արմատներովն ու տերեւներով սնանելու հարկադրեր են։

Աւստրիայէն եկած վերջին լուրերուն նայելով՝ այս տարի անձրեւներուն առատութեանը պատճառաւ հունձքն ալ այն աստիճան առատ է եղեր, որ 50 տարիէ 'ի վեր այնպիսի արդասաւորութիւն տեսնուած չէ. եւ Հունգարիոյ մէջ՝ որ անցեալ տարի սաստիկ երաշտէն այնքան նեղութիւն կրեցին՝ այս տարի մեծ առատութիւն կը տիրէ եղեր։

Այս առատութեան մէկ պատճառն ալ անցեալ տարուան երաշտութիւնը եւ կենդանեաց հիւանդութիւնը կը համարուի, որով երկիրներուն մէկ մասն անգործ եւ անմշակ մնալով հանգչեր՝ եւ այս տարի քառապատիկ արդիւնք տուեր են։

Կըսուի նաեւ թէ այն երկիրները որ անցեալ տարի ցանուած եւ երաշտութեան պատճառաւ չէին բուսած, այս տարի առանց կրկին ցանելու ցորեն բուսուցեր են։

Այսու ամենայնիւ Հունգարիոյ այն կողմերը՝ ուր տակաւին հունձքերն հասունցած չեն, ժողովուրդը նեղութիւն կը կրէ եղեր սովի երեսէն։

— Եւրոպացի ճանբորդ մը՝ որ ժամանակէ մ'՛ի վեր Եգիպտոսի ներքին կողմերը կը պտըտի, Հապէշստանի Թէոդորոս Բ. կայսեր քաղաքականութեան վրայ հետաքրքրական տեղեկութիւններ տալով, անոր վայրագ բնաւորութեան եւ անհեթեթ բարքերու նկարագիրն ընելէ ետեւ հետեւեալ ծիծաղաշարժ դէպքը կը պատմէ։

Յայտնի է որ Հապէշները թէեւ քրիստոնեայ են, բայց բազմակնութիւն ունին. Հետեւաբար Թէոդորոս Բ. կայսրն ալ ըսելով որ Անգղիոյ Վ. Վիքթօրիա թագուհին այրի մնացած է, ուզեր է զայն ալ կնութեան առնուլ, եւ իր այս բարեդիտաւորութիւնը նամակաւ մը յայտներ է Վ. թագուհիին, եւ նամակն ալ Հապէշստանի՝ Անգղիական հիւպատոս Պ. Քամրօնի միջոցաւ Անգղիա ղրկուեր է։

Այսպիսի տարօրինակ եւ անլսելի առաջարկութեան մը պատասխանը բնականաբար ուշանալով, Թէոդոր կայսրը բարկացեր եւ Պ. Քամրօնը շղթայի զարկեր է։

Յիշեալ ճանապարհորդը նաեւ հետեւեալ քանի մը դէպքը կը յիշէ, որոնք խափշիկ դահակալին արատաւոր բնաւորութեան ու դառնութեան նկարագիրը կ'ամբողջացընեն։

Կ'երեւի թէ յիշեալ թագաւորն իր հօրը առջ կոխող օտարազգիներն իբրեւ պատերազմական գերի կը նկատէ. Մինչեւ

անգամ Եւրոպական տէրութեանց ներկայացուցիչները կամ դեսպանները այլ յորդ չուլին առջևը ։ Մասնաւոր գաղղիական փոխ հիւպատոսն յանկարծ շղթայի զարնել տալով իր զօրաց բանակին մէջ պըտըտցընել տուեր է իբրև պատերազմական գերի ։ Նոյնէն կարգը եկեր է Անգղիոյ հիւպատոս Պ. Քամըրոնին, որ երեք ամիս շղթայակապ բանտարկուելէ ետև թող տրուեր է ։ Զարտէլ տակտը՝ որ յիշեալ կայսեր շատ սիրելի է եղեր, միջնորդութիւն ընելով՝ Անգղիոյ հիւպատոսին և իր բարեկամներուն ազատութիւնը խնդրեր է ։ «Ձեր վեհափառութիւնը պէտք է ազատութիւն շնորհէ Եւրոպայի առաջին ազգաց մէկուն ներկայացուցչին ըսեր է ։ Թէոդոր այս խօսքէն վիրաւորուելով անմիջապէս բանտարկեր է Զարտէլ տակտը, և կըսեն թէ տակաւին բանտն է ։

Աթէըն անուն անգղիացի եպիսկոպոսը՝ որ ժամանակաւ ջատագովութիւն մը գըրեր էր յիշեալ Թագաւորին վրայ, անցեալ 1863 տարւոյն օգոստոսին Եդովպիայէն պիտի մեկնէր ։ Անակնկալ պատճառով մը չէ կրցեր մեկնիլ և ճանապարհորդութիւնը մինչև հոկտեմբեր ուշացեր է ։ Թագաւորը կասկածի դպեր է վրան, և իր թշնամեաց կողմէն լրտես մը համարելով՝ սարսափելի ծեծ մը քաշեր ու շըղթայի զարկեր է ։ Խեղճ եպիսկոպոսը տակաւին ներկայ տարւոյս մայիս ամսոյն մէջ բանտէն ելած չէր ։

Անգղիացի ճանապարհորդ մը՝ որ մեծ համարում ունի եղեր Թէոդորի վրայ, անցեալները գաղղիական գորգ (խալի) մ'անոր ընծայ տուեր է, որուն վրայ առիւծներու որսորդ անուանի Ժիւլ Ժէռառ գաղղիացիին պատկերը նկարուած էր որ առիւծի մը վրայ հրացան կը պարպէր ։ «Օ՛, կըսէ Թէոդոր, ինծի փաթթոցաւոր մարդ մը ղրկեր են որ առիւծի մը վրայ հրացան կը պարպէ ։ Անիկայ վարպետութեամբ մը ինծի հասկըցնել է, որ տաճիկ մը գլխ պիտի սպաննէ ։ Ստուգիւ այս անգղիացիները շատ ժպիրհ են. բանտարկուի՛ այս յանդուգն ընծան ինծի ընողը ։» Իսկոյն խեղճ անգղիացին Աթէըն եպիսկոպոսին բաղդակից եղեր է ։ Բանտարկեալներուն մէջ հին գաղղիացի զինուոր մը, գերմանացի փորագրիչ մը և քանի մը քարոզիչներ կան ։

Թէ և այսպէս խստութեամբ կը վարուի քարոզիչներուն ու եպիսկոպոսներուն հետ, այսու ամենայնիւ ինքզինքը ջերմեռանդ քրիստոնեայ կը դաւանի ։ Անցեալներն Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու համար հրաման ըրեր է որ Հաբէշստանի մէջ գտնուած բոլոր տաճիկները քրիստոնեայ ըլլան, որոց թիւը 150 հազար հոգիի կը հասնի ։ Աճնաբի տաճիկ բնակիչներն հընազանդեր են այս հրամանին, բայց Ճոյեաններուն մեծ մասը լեռները փախեր են ։ Այնպէս որ Եթովպիա 1685 ին Գաղղիոյ մէջ եղած կրօնական հալածման տեսարանը կը ներկայացընէ այս միջոցին ։

—Անցեալները ծանուցեր էինք թէ անուանի Մ. Մօնթէֆիօրէ անգղիացի հրեայ ազգասէրը՝ Մարոքի երկրին մէջ բնակեալ հրէից համար կարևոր արտօնութեանց ու ազատութեանց խոստումներ առեր էր Մարոքի կառավարութենէն ։ Այնպիսի խոստումներ՝ զորս Մարոքի կայսեր առաջին պաշտօնեան պանծանօք հաղորդեր էր Պ. Մօնթէֆիօրէի, և այս վերջինն ալ հրատարակեր էր լրագրաց մէջ ։ Բայց գործադրութիւնը շատերուն անհաւատալի կը թուէր ։

Նոր փորձն այս օրերս տեսնուեր է Մարոքի Սաֆա քաղաքին մէջ ։

Քսան և չորս տարեկան հրեայ երիտասարդ մը՝ 90 տուքաթ (105 Ֆրանքի չափ) առնելիք ունենալով արաբէ մը՝ զանի դատաստանի կը քաշէ կառավարչին առջև ։ Արաբը չուրանար պարտքը, բայց կը պնդէ թէ 70 տուքաթէն աւելի չէ ։ Կառավարիչն արաբին խօսքը կը հաւատայ, և հրէային դատը կորսնցընելը բաւական չհամարելով՝ հրաման կընէ որ խարազանով ծեծեն զայն իբրև ստախօս ։

Ութ զինուոր հրեան կը բռնեն ու կը ծեծեն՝ այն միջոցին որ կառավարիչն իր տունը կը դառնար ։ Բայց դեռ կառավարիչը տուն չհասած՝ հրեայն 2000էն աւելի խարազանի հարուած ուտելով կը մեռնի ։ Զինուորները տակաւին երկար ժամանակ կը շարունակեն ծեծը հրէային դիակին վրայ, վասն զի մեծերնին հրաման չէր ըրած դադրեցընելու ։

Այս բարբարոսական գործին վրայ Անգղիոյ, Գաղղիոյ, Սպանիոյ և Ամերիկայի հիւպատոսները բողոք գրեր են իրենց դեսպաններուն ։

—Երկար ժամանակէ 'ի վեր Եւրոպայի մէջ խնդիր ծագած էր շոգեշարժ մեքենայներու միջոցաւ նաւեր շինելու ։

Այս խնդիրը վերջապէս Ամերիկացիք լուծեցին ։ Մեքենայ մը հնարեր են՝ որ գուլպա հիւսելու պէս նաւեր ալ կը շինէ եղեր ։ Արդէն Ամերիկայի Արէնլէչ քաղաքին մէջ քանի հատ նաւաշէն մեքենայ շիներ են, որոնք 400 գործաւորով շաբաթը ութսուն հատ 150 տակառաչափնոց նաւ կը շինեն եղեր այնպիսի դիւրութեամբ և կանոնաւորութեամբ որպէս թէ փուռէն հաց կը հանեն ։

Անգղիոյ կառավարութեան ծովային գործոց պաշտօնեան այս մեքենային յաջողութիւնը տեսնելով՝ յատկապէս ճարտարուեստ գործաւորներ ղրկեր է Ամերիկա, որպէս զի նոյն մեքենային դիւրութիւնը սովրելով Անգղիոյ նաւարաններուն մէջ ալ շինուելին ու գործածուելին ։

— Անգղիացւոց համար կըսուի թէ ներկայէն աւելի ապագան կը խորհին և երբեմն ալ խիստ հեռաւոր ապագան ։

Նոր փորձ մը կրնայ համարուիլ Անգղիոյ գետնածուխի հանքերուն վրայ եղած հաշիւ մը՝ որ հետևեալն է ։

Անգղիոյ մէջ գտնուած գետնածուխի հանքերը՝ ենթադրելով որ մինչև չորս հազար ոտնաչափ խորութեան կարենան հասնիլ, հաշիւ եղած է որ ութսուն և չորս միլիոն հինգ հարիւր յիսուն տակառաչափ ընտիր գետնածուխ պիտի կրնան արտադրել ։ Եւ որովհետև 1861ին 86 միլիոն տակառաչափ գետնածուխ հանուած է նոյն հանքերէն, հետևաբար կըսեն թէ 940 տարիէ ետև Անգղիոյ ածխահանքերը պիտի սպառին եթէ նորանոր հանքեր չի գտնուին ։

— Նաբօլիի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Իտալացի Ձիանֆիէթրօ անուն երիտասարդ բժիշկ մը ժամանակէ մ'ի վեր խուլ համրերուն ականջը բանալու համար բազմաթիւ փորձեր ընելէ ետև վերջապէս յաջողեր է, և Նաբօլիի հիւանդանոցին մէջ յատկապէս ութ խուլ համրերու վրայ իր փորձերը գործածելով՝ երկու ամիս դարման ընելէ ետև չորսին ականջը կատարելապէս բացեր է, մանաւանդ մէկն այնպիսի նուրբ լսելութիւն մ'ստացեր է, որ ամենաթեթև շշունջ մ'անգամ կը լսէ եղեր ։

Այսպիսի հրապարակային փորձ մը կըսէ յիշեալ լրագիրը, հաստատուն յոյսեր կուտայ մեզ որ Տօքթոր Իտալարոյի դրութեամբ այսուհետև թշուառ խուլ-համրերն անբուժելի չպիտի մնան ։

—Թուրինէն օգոստոս 7 թուով հետևեալ տարօրինակ ձեռնադրութիւնը կը ծանուցանեն, որ թէև մեզի զարմանք չպատճառեր, բայց կրնայ Եւրոպայի ճիզվիթներուն համբաւաւոր սկզբանցն ու ոգւոյն վրայ նոր գաղափար մը տալ մեր ընթերցողաց ։

Յայտնի է որ Նաբօլիի թագաւորութեան բարձմանէն 'ի վեր Իտալիոյ այլ և այլ կողմերը՝ մանաւանդ Նաբօլիի երկրին մէջ՝ աւազակաց խումբեր՝ զինեալ և թելադրեալ նոյն իսկ Նաբօլիի գահազրկեալ թագաւորէն և թերևս Հռոմայ արքունիքէն, ամեն կերպ չարիք կը գործեն, որպէս զի Իտալիոյ կառավարութեան անդուլ զբաղում պատճառեն, և երկրին ալ բարեկարգութեան ու խաղաղութեան երես չտեսնէ ։

Սակայն Իտալիոյ կառավարութիւնն ամեն տեղ աչալուրջ հսկողութիւն ընելով, աւազակութեանց մեծագոյն մասն արդէն ջնջած, և հետզհետէ ալ ջնջելու վրայ է ։

Այս աւազակներէն երկուքը՝ Ֆրանչիօզի Բօքքօ և Մասիմօ Սալթօրէլլօ անուն՝ այս օրերս Բինաչչէրօ անուն լերան վրայ քարայրի մը մէջ բռնուելով, կը կապուին և պալով մը Թուրին կը տարուին ։ Ճանապարհին այս աւազակները գառն անէծք և նզովք թափելով կըսեն եղեր թէ խաբուած են ։

Ուստի Թուրին հասած ժամանակնին երբ իրենց խաբուած ըլլալնուն վրայ բացատրութիւն ուզուեր է, բաւական վարանելէ ետև սա պատասխանը տուեր են ։

« Մենք աւազակ ձեռնադրուած ենք ։ Մեզ ձեռնադրողները կը հաւատացնէին մեզ, թէ նոյն կրօնական արարողութեան շնորհիւ մեր նզովեալ թշնամիներէն անտեսանելի, անըմբռնելի 'և անչարչարելի պիտի մնայինք, բայց կը տեսնենք որ բռնուած կապուած և վիրաւորուած ենք, և ո՛վ գիտէ թէ տակաւին ինչեր պիտի գան գլխունուս ։ »

Այս յայտարարութիւնն ընելէ ետև՝ մանրամասնաբար պատմեր են ի՛նչպէս ձեռնադրուած ըլլալնին ։ Եկեղեցւոյ մէջ կրօնաւոր մ'ասոնց ձեռքին վրայ խաչ նշան մ'ըրեր է երկաթով, և լատիներէն աղօթքներ կարդացեր է ։ յետոյ հետևեալ խօսքերն ըրեր է ։

« Այսուհետև անմեռանելի պիտի ըլլաք ։ և եթէ բնական դէպքով մը մեռնիք, ուղղակի երկնից արքայութիւնը պիտի թռիք, և սրբոց կարգը պիտի անցնիք իբրև նահատակ ։ »

Կարինէն հետևեալ սիրայորդոր յօդուածը կամ մանաւանդ քարոզը ղրկուած է մեզ հրատարակելու թախանձանօք ։

Բաւ մեզ, եթէ այս յօդուածին մէջ նշանակութեան արժանի բան մը կայ, Մախրեան մեծապատիւ Յակոբ էֆէնտիին խոստացած ուսումնարանին հիմնարկութեան բերկրալի լուրն է, որուն համար հրապարակաւ շնորհակալութիւննիս կը յայտնենք յիշեալ բարերար էֆէնտիին ։ Իսկ մնացեալ մասը՝ որչափ որ կըրցանք հասկընալ, սիրոյ և միաբանութեան յորդոր մ'է պիտի ըլլայ մեր Կարինեցի արդոյ ազգայնոց, ուստի և մենք ալ կը հրատարակենք՝ ըղձալով որ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունենայ Կարնոյ մէջ, ինչպէս որ կը փափաքին և կը յուսան հրատարակութիւնը խնդրողները ։

Գ. Թագաւորաց Ժ.Թ. 11 ։ Եւ ահա Տէր անցցէ, և հողմ մեծ յուժգին . . . և ոչ 'ի հողմն Տէր ։ . . . Եւ ոչ 'ի շարժմանն Տէր ։ . . . Եւ ոչ 'ի հուրն Տէր, և յետ հրոյն ձայն մեղմոյ օդոյ ։

. . . . խմբագիր .

Ներողութիւն խնդրելով 'ի սէր ճշմարտութեան և միութեան յօրինեալ այս յօդուած ձեր ազգօգուտ լուսաւոր դատողութեան շնորհայ կը յանձնեմ հրատարակելու խնդրանօք ։

Աստուածային օրէնք պարունակող պատգամներէն մէկ, ընկերասիրութեան ոգին բընականապէս ամեն մէկ դարուն ծնած հայ սըրտին մէջ տեղի գտած է, որոնք իւրաքանչիւր յաջորդող ժամանակին շնորհած տարբեր զօրութեամբ՝ նոյն ոգւով գործեր ու անցեր են, որոց կենդանի վկայ են ժամանակակից սրբազան պատմութիւնք ։ Ներկայիս ալ թող տալով զանազան աշխարհական տեղեաց քաղաքակիրթ ազգաց նոյն ընկերասիրական նկատմամբ գործերնին, որ մերկապարանոց է բոլոր ողջամիտ ոգւոց, արդէն հայուն գալով՝ որուն բարեբաղդաբար ոչ տակաւ Սահմանադրութիւն անուն նոր զօրութիւն շնորհեցաւ Օսմանեան առատաձեռն Կայսրէն . որով քանի մայրաքաղաքներ նոր 'ի նորոյ ոգի առած, զօրացած, իրենց գործիք ըրած են Ազգը սիրել ։ Ազգին վերակենդանութեան զոհ ըլլալ ։ եւ այս Աստուածահաճոյ առաքինութեանց անմասն չեն նաև Կարնոյ հայազգիք, որ առհասարակ ծեր եւ երիտասարդ ոտքի ելած, 'ի սէր Ազգին ո՛րչափ ալ բարօրապէս կը շարժին, կը գործեն ։ Առաջնոյն ապացոյց է տեղւոյս դպրոցի կրկնայարկ կառուցման սկզբնաւորութիւն, որ 'ի ձեռն մեծամաշուք Մախրեան Յակոբ էֆէնտիին ։ Դառնանք մեր խնդրոյն . ըսինք շարժում, որ նախաշաւիղ է ազգին յառաջադիմութեան ։ Ասոր սկզբնատարր եւ ներքին համոզումն է իւրաքանչիւր անհատի բնական ազատ միտք, որ կը յառաջնորդէ նոյն շարժման . իսկ մասց անհրաժեշտ թշնամին է կրից զգացողական տարբեր առարկաներ, որոց յաւելի երիտասարդական ոգւոց մէջ յաճախել անուրանալի է . բայց կը թիւնաւորին մի միայն իրենց դերի ինկած անձին բարիք ։ Զորօրինակ, 'ի սէր Ազգին կը շարժի ուսումնական բայց կրագեր երիտասարդ իր գրչով, սակայն նոյն կրից զանազան ազդեցութեամբ, որուն արգասիքն է մտօք փառք եւայլն, կը վստահի անպարտ տեղ ուղղակի բարոյական հարուած տալ եղող հոգևոր նախագահին, զանի ըստ իւր դատողութեան անհոգ անուանելով, եւ «խռովութիւն լաւ բան է» ըսելով ժողովուրդ հակառակ իշխանութեան հրապուրելով, որով կը հնչէ ազգաւեր խռովութեան հողմ, յոր ոչ երբեւէ խաղաղութիւն . « եւ ո՛չ 'ի հողմն Տէր » կը շարժի անուս անխելահաս պատանեակ, « ազատութիւն է » ըսելով կը համարձակի անարգանք թափել Ազգի բարերարին եւ քահանային, որով տեղի կուտէ լողացիկ գայթակղութեան շարժում, «եւ ոչ 'ի շարժմանն Տէր» կը շարժի յօգուտ Ազգին մէկ . սակայն որ եւ է պատճառաւ մ'իւր նախկական կոչման չը համապատասխաներ, յորմէ կախ կը մնայ ազգային գործ, որով կը բռնկի ընկերային ատելութեան հուր «եւ ո՛չ 'ի հուրն Տէր» . այս մոլեռանդ շնորհազուրկ շարժողութիւններէ տեղի կը գտնայ ծերոց եւ երիտասարդաց ազգախնամ երկանց ամուլ մնալ, եւ միանգամ հոգևոր ու մարմնաւոր բարեաց կորսուիլ ։

Արդ այսպիսի կերպարանքի մասն է նաև Կարնոյ վիճակ, որ չեմ ուզեր մի առ մի նշանակել, որովհետեւ խնդրոյն նպատակ խաղաղութիւն է եւ ոչ 'ի գով, կամ 'ի պարսաւ անհատից . միայն հոս միջանկեալ խնդիր մը բանամ . ամեն բերանը հնչում առած է, թէ «նորեր լաւ են» . բայց ահա կը տեսնուի թէ եկեղեցականի եւ թէ աշխարհականի մէջ ո՛չ ծեր մնաց, ո՛չ երիտասարդ եւ ո՛չ դպրոցի յարոյանէ ելած պատանեակ որ չանարգուի . ուրեմն լաւ ո՞ն է, դեռ մարց յորովայն է, յորմէ ամուլ Եղիսաբէթին պէս խաղաղալով որջոյն տայ . թո՛ղ տանք մեր խնդիր բանանք, խռովութեան սիրահարողին բաղդն է երթալ ուր որ է խռովութիւն, զուցէ անոր մէջ մասն ալ ունենայ ։ Իսկ զձեզ, Ազգիս սիրելի սակաւամասնեայ անխորձ նորահաս եղբարք, «Երթայք 'ի խաղաղութիւն» կը գոչէ աստուածախօս պատգամ, զձեզ, նաեւ Կարնոյ մասնաւոր եղբարք . ձեր Կարնոյ օրհնեալ մեծ ու պզտիկ խաղաղութեան վարժուած է . դուք իրեն հարազատ սերունդն էք, իրեն ապագայ յոյսն էք . ուրեմն ամենքս ալ զգուշանանք եւ զգուշացընենք, ոմանց հաճոյանալէ, ոմանց թշնամանելէ, որ ոչ է գործ ընկերասիրի . Ազգը սիրել, Ազգին բարգաւաճման օգնել կուզենք, չատ լալ, 'ի լոյս գանք . ուխտենք յանուն ճշմարտութեան . միանանք սրտով, միանանք ձայնով, « զի ձայն բազմաց ձայն Աստուծոյ է» . բարի խորհուրդ եւ կարծիք տանք մեր բազմափորձ նախահարց յղացած ազգախնամ խորհրդոց 'ի պահպանութիւն խղճալի հայոց . բարի ջանք տանք նոյն հարց, թաղական խորհրդոց եւ իրենց Ս. նախագահին ազգալոյս ջանից, որով ապրի աղքատն, զարգանայ սերունդն, վերանայ Հայաստանի թշուառութիւն եւ յաջորդէ միութեան մեղմոյ օդոյ ձայն, յոր երեւի Տէրն . եւ այն վայրկեան այս մեր սիրայօդ միութիւն իբրեւ Եղիա մարգարէ կրնայ լսելի ընել, եւ լըսել նոյն Տիրոջ անօգնական ազգիս երեւելի եւ աներեւոյթ թշնամեաց վրէժխնդրութեան ձայն ։

. . . . . խմբագիր սոյն յօդուածոյս հրատարակման ակնկալութեամբս մնամ Ազգիս եւ ձեզ անձնուէր .

Խ. Ծ.

1864 յուլիս 20 — Յովհաննէս Տ. Սարգիսեան

'ի Կարին — Տագոյ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ

ՎՐԻՊԱԿԱՑ

Ի ՏԷՐ ԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

30 երեսէ բաղկացեալ տետրակ մ'է, որուն մէջ 25 տարիէ 'ի վեր ազգային տարեկան օրացոյցին հեղինակ արժանապատիւ Տ. Երեմիա քահանան ազգային տոմա-

բական հաշիւներուն յայտնի վրիպակները ծանուցեալ փաստերով կը ցուցնէ, և կը խոստանայ միանգամայն որ եթէ ազգային ձեռնհասութիւնները հաճին, այն վրիպակներուն ուղղութեանը պիտի աշխատի՝ առանց փոքր փոփոխութեան մը տեղի տալու թէ 'ի ծէսս և թէ՛ յարարողութիւնս Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառաց քով. Գին 3 ղուրուշ։

ԷԼԻԶԱ

ԿԱՄ

վերջին Արեւելեան պատերազմի ժամանակ տեղի ունեցած իրական դէպք մը։

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՀԱՅԿՈՒՆԻ

240 Երեսներէ բաղկացեալ երեք սիրահարական պատմութիւններ և Վառնա, Շումնու, Սիլիստրէ եւայլն քաղաքաց, Պուլղարաց, Ռուսաց, Հայոց, Իտալացոց, արեւելեան պատերազմին և քրիստոնեան կրօնաւորաց վրայ տեղեկութիւններ պարունակող գիրք մ'է։

Կը ծախուի Մեծնոր խանի վերի դուռը թիւ 2 գրասենեակը և մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառաց քով։

Գին 20ղուրուշ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի

ՍԻՄԷՕՆԷ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Ազգին մէջ մինչև ցարդ 'ի լոյս ընծայուած թուաբանութեանց ամենէն ճոխը, ընտիրն և կատարեալն եղող ընդարձակ թուաբանութեան երկրորդ հատորն է, որուն առաջին հատորն ասկէ առաջ Փարիզի Երամեան տպարանին մէջ գեղեցիկ տպագրութեամբ հրատարակուելէ ետև, այս անգամ ալ Մարսիլիա նոյն տպարանին մէջ երկրորդ հատորն հրատարակուած է մի և նոյն գիրքով և գեղեցիկ տպագրութեամբ։

Այս երկրորդ մասին մէջ վաճառականութեան խիստ օգտակար գիտելիքներ և ուրիշ բազմաթիւ շահաւէտ տեղեկութիւններէ զատ՝ երկրաչափական տախտակներ ալ կան։

Կը գտնուի մայրաքաղաքիս ամեն հայ գրավաճառաց քով, և մանաւանդ Ըսմա ալթը Ճամլը խանի վերնայարկը Փարիզի գրատունը։ Գին 32 ղուրուշ։

ԱԶԴ

Օտտ—Ֆէլօզ Հայկ (օրիոն) սենեկին անդամակցացը ներկայիս ազդ կը տրուի որ իրենց նիստերն այսուհետև Համազգեաց ընկերութեան ընթերցարանը պիտի ըլլան, Բերա Լալէ փողոց թիւ 13։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կայսերական զօրաց պիտոյիցը համար 6175 հօխա սիսեռ (նոհուտ), 8049 հօխա սոխ, 1191 հօխա օճառ (սապօն) գնելու հարկաւորութիւն ըլլալուն, ներկայ օգոստոս ամսոյս 17ին երկուշաբթի օր Տարի Շուրան աճուրդ պիտի ըլլայ։

Այն փափաքողները որ կուզեն յիշեալ պաշարները տալու, մէյ մէկ օրինակ հետերնին առնելով նոյն օրը ժամը 6ին Տարի Շուրան այսպիսի գնուածոց յատուկ սենեակը գալու կը հրաւիրուին։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆՔ

Խասգիւղի բողոքականաց ժողովարանին կիցը եղած ընդարձակ երկիրը ծախու է, և մաս մաս ալ կը տրուի Ռուզոյը Գալաթիա Իզմէր փողոցը թիւ 17 Մինասեան Պետրոս աղայէն կրնայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Հնդկաստանի և Գաղղիոյ մէջ ամենէն երեւելի բժշկաց ըրած փորձերով հաստատուած է որ Տ. Էբին բժշկին գտած խոտօքոթիլ Աղփաթիքա բոյսին հատերն ուշիրօպը օգտակարագոյն դեղեր են ամենատեսակ որքիններու (թէմրէի) և ուրիշ մորթի հիւանդութիւններու խոյլի (սըրաճա) և հնացեալ յօդացաւերու։

Կը գտնուի Բէրայի մեծ փողոցը Թէքքէի վարի կողմը թիւ 485 Բիւալէքաթէօռ Ճէնէռալի տնօրէն Մ. Մէֆրէտիի դրատունը։

ՌՕԲ ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ

Տօքթէօռ Պալօ Լաֆէքթէօռ գաղղիացի բժշկին հնարած բուսական չուռուպը՝ արեան ը մաքրելու յատկութիւն ունեցող չուռուպներուն ամենէն գերազանցն է, եւ Գաղղիոյ Պէլճիքայի և Ռուսիոյ մէջ միակ աս կը գործածուի տէրութեան հրամանաւը։ Մօրիսա ձկան լերդին (գարաճիյէր) եղին (պալըգ եաղը) Սքօրբիթի համար գործածուած չուռուպին, սափառնային, նոյնպէս և խոտով, ոսկիով և ծնդիկով (ճիվա) չինուած բոլոր դեղերուն գործը կը տեսնէ։ Մարսողութիւնը դիւրին հասը և համը ախորժելի է։ Ամեն երկրի բժիշկներն այս չուռուպը կը պատուիրեն մորթի հիւանդութիւններու, որքինի (թէմրիէ), խոյլի (սըռաճա), քոստութեան, պալարի (չիպան), ծննդաբերութենէ և երիտասարդական չափահասութենէ պատճառեալ հիւանդութիւններու, կաթուածի, յօդուածացաւի, գօսութեան, հիւծութեան, սեւամաղձութեան և գլխաւորապէս տարափոխիկ ախտերու դէմ։

Այս չուռուպը կը ծախեն՝ Կ. Պոլիս Տէլ լա Սուտա, Մաթէօ, Ծիթէրէր, Վէլիճ դեղավաճառներն և Օթօնի, Քալէյա և Սինապեան դեղագործները։ — Իզմիր՝ Իքառս եղբարք։ — Աղէքսանդրիա՝ Կալէթթէ, Պէլլամօրէ, Բէռինի։ — Գահիրէ՝ Թիլքի։ — Աթէնք՝ Վասիլիօ։ — Օտէսա՝ Քօքլէս, Քըլինկ։ — Պուքրէշ՝ Սթէճ, Հօնիկ։ — Եաշ Լօքման։ — Խարայիլ՝ Արկիր-Անճէլօ։ — Վիէննա՝ Վիլհէլմ, Մօլ։

Գինն է, մէկ շիշը 16 ֆրանք. կէս շիշը 8 ֆրանք։

Փարիզի մէջ այս չուռուպին ընդհանուր մթերանոցն է՝ Ռիւ Ռիշէ, թիւ 12 Տօքթօր Ժիրօտօ տը Սէն-Ժէրվէ բժշկին սենեակը։

Քէնքինայի գինիին կազդուրիչ զօրութիւնը մօտ ատեններս առաւել հաստատուեցաւ իւր գործադրութեան անթիւ փորձերովը. ստամոքսը առոր ազդեցութեան ներքեւ կը կենդանանայ, և կենսական ջերմութիւնը մարսողական գործարաններէն կը ծաւալի բոլոր միւս գործարաններուն, բաղկերակները աւելի զօրաւոր կը նետեն, և թէ զգայական և թէ իմացական կարողութիւնը սթափելով իրենց կատարեալ զօրեղութեանը կը բարձրանան, արեան շինուելուն կը նպաստէ, և ջղային դրութիւնը թէ որ վրդովըրղրեալ ըլլայ, վերստին կը համաձայնի միւս գործարանաց բնական տրամադրութեանցը. ահա ասոնցմով Քէնքինայի գինին բոլորովին կը տարբերի միւս կազդուրիչ դեղերէն, բայց իւր պատրաստութեանը մասին այնպիսի գիտողութիւններ կան, որ առանց ասոնց անհընար է որ գինին վերոգրեալ յատկութիւնները ունենայ. թէ որ Քէնքինան գինիին հետ պարզապէս խառնուի, երկուքն ալ իրենց որակութիւնը կը փոխեն ու մէկ գիրտ մը կը գոյանայ, որ փորձով գիտցուած է բոլորովին գինիի և Քէնքինայի ազդու մասունքներէն բաղկացեալ ըլլալը, որով ոչ թէ միայն գինիին բաղկացութիւնը կը փոխուի, այլ և Քէնքինային բժշկական մասունքը մեծաւ մասամբ կորսուած կը համարուի։ Ասոր դէմը առնելու համար սովորութիւն եղած է գինւոյ ոգի (սփիրթօ) խառնելու. բայց ձգնէք միջոցին անկատարութիւնը, այսպիսի խառնուրդ մը շատ անգամ յաւէտ մնաս կը պատճառէ տկար ստամոքսներուն քան թէ օգուտ. այս տեղ աւելորդ կը համարինք այսպիսի փոփոխութեան մը պատճառաբանութեանցը վրայ խօսիլ՝ որ բոլորովին բնալուծական խնդիր մ'է, այսչափ կըսենք որ տեսակին ազնուութիւնը կրնայ ճանչցուիլ յետագայ քանի մը նշաններէն։

Քէնքինայի գինին ճերմկած, կորած կամ քացխած ըլլալու չէ. պէտք է որ կարմիր գինիով պատրաստուած ըլլայ, ըստ որում իւր բժշկական զօրութիւնը նախապատիւ սեպուած է միւսներէն. միայն թէ գործածող անձը այնպիսի հիւանդութիւն չունենայ՝ որուն երկաթ ընդունիլ չյարմարիր. ախորժելի յեղուութիւն մ'ունենալու է, որ խմելէն վերջը քմաց վրայ կծու և անախորժ դառնութեան զգացում մը պատճառելու չէ. ասոնք արտաքին նշաններ են, որոնցմով քիչ շատ կրնայ նշմարուիլ աղէկ կամ գէշ պատրաստուած ըլլալը. թէպէտ այնպիսի կեղծ նմանութիւններ կրնայ ըլլալ իւր պատրաստութեան մէջ թէ գինիին և թէ Քէնքինային տեսակին կողմանէ, որ հմուտ չեղողներուն դժուար կ'ըլլայ որոշելը։

Ասոնք նկատելով մերազգի ճարտար դեղագործ Պէյլիկճեան Մարգար աղան՝ որ այս գինիին պատրաստութեանը մասին բաւական համբաւ ստացած և մայրաքաղաքիս երեւելի բժիշկներուն և հասարակութեան վստահութիւնը գրաւած է, կը փութայ ծանուցանել, որ իր շինած Քէնքինայի գինին կը ծախուի Պաղչէ-Գափու իւր դեղարանը թիւ։

Գաղղիոյ (Փըթի-Պօռտօ) կոչուած գինիով պատրաստուածին գինը 15ղուրուշ է մէկ սըրուակը։ Ասկից 'ի զատ ուզողները որ և իցէ տեսակ գինիէ նաեւ կրնան գտնել, որոնց գինը տեսակին համեմատ տարբեր է։

ՁԿԱՆ ԻՒՂ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՄԱՔՐՈՒԱԾ

ԱԽՈՐԺԱՀՈՏ ԵՒ ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ

Ուրիշ ամեն ձկան իւղերուն մէջ այս միայն չունի ձկան հոտ և համ. Հօլուէ դեղագործին գտած միջոցովը պատրաստուած։

Կը գտնուի Բէրա Տէլլա Սուտայի դեղարանը։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Կ. ՊՕԼԻՍ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ	Բշ. 10	Գշ. 11	Դշ. 12	Եշ. 13	Ուր. 14	Շաբ. 15
	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէճ.	101-20	101-20	101-20	101-20	101-20	
Քամպիոյ արծաթ						
Թահվ. Միւմթազէ	70-8	70-10	70-1[illegible]	70-12	70-14	
Էսհամը Ճէտիտէ հին.	55-8	55-30	55-30	55-32	55-36	
« « նոր	55-8	55-30	55-30	55-32	55-36	
Աղիգլէ ստակով	55-8	55-30	55-31	55-32	55-36	
« խօսքով	58-8	58-10	58-10	58-12	58-14	

ԱՐՄՏԻՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ

Ցորեն Թայղան	—	Ցորեն Խամայիլ կակուղ	——
» Խամայիլ	—21	» Վարնա »	19—22
» կալաց	—	» Պուրղազ »	—20
» Ռումէլի Պալճըք	—	» Պալճըք »	19—20
» Սամսօն	—	Եգիպտացորեն կալացի	——
» Աղօֆ կակուղ	—	» Իպրայիլ	——
» Իպրայիլ »	18—20	Գարի	— 8

Վաճառանոցիս մէջ կայ ընդ ամենը 150000 գրիւ ցորեն ու գարի

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Գխտոր (Մազը) սեւ. 100 լիրա	—20
ճերմակ	—16
Խեղին հատիկ (ճէհրի) Էնկիւրի 100 լիրա	—11
Բուրդ Գըրըմ կէս լուաց. հօխա	— 6
չի լուացուած 100 լիրա	— 5
Տաճկաստանի 100 լիրա հօխ	— 9-20
Բամպակ Պարսկաստանի և Վրաստանի հօխ.	—25
Աստր. Կիպրոս. Ադանա հօխա	—25
Թիֆթիք Էնկիւրի Զանկըրը 100 լիրա	—57
Աֆիօն Պալըքէսէր	—240
Քիւթրէ Տերեւ բանուած «	—24
«	—
Մեղրամոմ դեղին Տրապիզոն 100 լիրա	—29
Անատօլու	—27
Սուսամ Ռումէլի հօխայ	—
Կտաւատի հունտ (Քէթէն թօխ.) Ռու. Քիլ.	—
Պանտրմա »	—
Ձէթ (Զէյթին եաղը) Այվալըգ Հօխայ	— 8
Կիրիտ »	— 7-10
Աճառ (Սապօն) Գանտիա »	— 6
Միտիլլի »	— 4
Բրինձ Եգիպտոս Ռէշիտ »	— 4
Տիմեաթ »	—

ՄԵՏԱՔՍ

(ԻՓԷՔ)

Ցիլաթիւռ 10 — և 11—12	—
Խողակ Պրուսա չոր	—
Պարսկաստանի . . . . ֆրանք	42—44—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Խահվէ Ռիօ և Գաւի. 100 Հիյ. լիրա	1050—1150
« Մառթին և Սէյլան « «	—
Շաքար գլ. (քէլլէ) 6-10 Լ.տ. Կնդ. 100 լիրա	
« փոշի (թօզ) « «	
« Հոլ. գլուխ « «	280
« փոշի « «	260
« Գաղղ. գլուխ « «	275
« փոշի « «	258
Անատ (դալայ) « «	750
Պղպեղ (պիպէռ). Հիյ. 100 լիրա	—6
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա « «	150
« Մատրաս «	140
Որդան կարմիր (գըրմըզ) «	65
« « արծաթագոյն «	55
« « տեսակ Բ. «	45
« « Խառնաւ «	40
Անուշադր (Նըշատըր) Հիյ. 100 լիրա	6-10
Պողպատ (Չէլիք) թիւ 0 և 00 Սնտ.	180
Կապար (Գուրշուն) «	— 5-20
Թիթեղ (Թէնէքէ) զոյգ սնտուկ «	—520
Զինք տախտակ թիւ 7—12 Հիյ.	— 4-20
Երկաթ Անգ. ձողաձեւ (չուպուղ) Կնդ.	66—68
« Բեւեռացու «	70—72
Տախտակ 1—14	100—110
Բոլորակ «	130—135
Ռուսիոյ «	120—130
Քարփիճա վարիլ 39 Հիյ.	—100
Ծծումբ (քիւքիւրտ) Խտալիա Կնդ.	
Իսթիւպէճ Հէն. զոյգ Սնտ. «	255
« Պէլճ. « «	140
« Թրիէսթ « «	70
Ռօմ Անգղիոյ կալ	10—11
« Ամերիկա «	10
Սբառմաչէթ Վիէննա «	15
« Թրիէստ և Գաղղ. «	15-10

Ոս լրագիրը շաբաթն անգամ մը կելլէ շաբաթ օրերը․ Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրուիլ, Կ. Պոլիս Չինիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը: Իսկ դուրսերը յոգաբարձուներն են՝

ԻԶՄԻՐ. Խաչատուր աղա Յ. Զաքիեան.
ԵԳԻՊՏՈՍ. Պօղոս Էֆէնտի Կարապետեան.
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՍ. Մահտեսի Սուքիաս աղա Գալուստեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Պ. Խաչատուր Էյմասեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ԱՏԱՆԱ. Նազարէթ աղա Շահպազեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Պ. Տ. Մուրատեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Սարգիս աղա Գիրաղեան.
ՎԱՆ. Գրիգոր Աղա Իսաճանեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Ընթերցասիրաց Թանգարան:
ԱՏԱՊԱԶԱՐ. Մահտեսի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան.

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ․

Օգնական Խմբագիր — Ա. Մ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ
Խմբագիր-Տնօրէն — Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ